

Fruitteelt in Slovenië: een positief verhaal met toekomst

Op 5 en 6 augustus, tijdens het 35ste congres van Prognosfruit in Ljubljana, werd behalve aan de oogstramingen ook ruim aandacht besteed aan de fruitleelt in Slovenië.

Er namen een 240-tal mensen deel uit 16 verschillende landen. Naast een uitgebreide voorstelling tijdens de eerste dag werd een bezoek gebracht aan het fruitleeltgebied in Krško, gelegen in het zuidoosten van Slovenië.

Slovenië

Slovenië is met een oppervlakte van 20.270 km² één van de kleinste landen in de EU-27. Enkel Malta, Luxemburg en Cyprus zijn kleiner. 2/3 van deze oppervlakte bestaat uit bos en bovendien is het land zeer bergachtig. Slovenië telt slechts 2,02 miljoen inwoners. Het BNP bedraagt 17.584 euro per persoon, wat veruit het hoogste is van alle voormalige deelstaten van Joegoslavië (zie tabel 1). Het is ook het enige land dat momenteel deel uitmaakt van de EU-27. Slovenië wordt voorgesteld als het appelland. De totale fruitproductie bedraagt 135.000 ton. Hiervan is 54% intensieve appelteelt, 17% extensieve appelteelt en 7% perziken.

Slovenië voor.

De totale appelproductie (intensieve teelt) wordt dit jaar geraamd op 73.000 ton (+ 11% t.o.v. 2010). Het areaal intensieve appelteelt bedraagt 2.722 ha, wat een gemiddelde productie geeft van 26,7 ton/ha. De belangrijkste rassen zijn Idared (19%), Golden Delicious (12%) en Jonagold (11%). Ongeveer 40% van de productie wordt geëxporteerd (33.865 ton). De belangrijkste afzetmarkten zijn Oostenrijk (23,4%) en Bosnië-Herzegovina (23,3%). In totaal wordt 20.190 ton geïmporteerd uit Oostenrijk (62%), Kroatië (15%) en Italië (14%). Volgens deze spreker zouden in Slovenië 38 kg appels per persoon per jaar gegeten worden.

Tabel 1. - Economische gegevens Balkan landen 2010

	Bosnië-Herzegovina	Kroatië	Macedonië	Montenegro	Servië	Slovenië
Inwoners (miljoen)	4,02	4,44	2,07	0,60	7,40	2,02
Oppervlakte (km ²)	52.210	56.540	25.710	13.812	102.170	20.270
BNP/hoofd (euro)	3.082	10.330	3.362	5.050	4.072	17.584
Groei BNP 2010 (%)	0,5	0,4	2,0	0,5	1,5	0,6

Fruitleelt in Slovenië

In haar welkomstwoord benadrukte minister van Landbouw Tanja Strniša het belang van de fruitleelt in Slovenië. Zowel biologisch fruit als geïntegreerd fruit worden gepromoot. Op 18 november wordt een typisch Sloveens ontbijt met appels georganiseerd voor de kinderen.

Ales Kuhar, professor aan de universiteit van Ljubljana, stelde de fruitleelt in

De totale perenproductie wordt geraamd op 4.733 ton. Het areaal peer bedraagt 214 ha, wat een gemiddelde productie geeft van 22,1 ton/ha.

De toekomst van appelteelt in Slovenië ziet er positief uit. Het klimaat en de grond zijn gunstig voor het produceren van fruit. De loonkosten zijn relatief laag. (Dit werd echter tegengesproken tijdens de bezoeken op de tweede dag.) De meeste landen van de EU-27 liggen kortbij en

de infrastructuur (wegennet) is goed ontwikkeld. De mogelijkheden worden echter vandaag nog te weinig benut.

Bezoek aan Evrosad Appelaanplantingen

Tijdens de tweede dag werd een bezoek gebracht aan het bedrijf Evrosad in Krško, gelegen in het zuidoosten van Slovenië. Evrosad is opgericht in 1996 en heeft 225 ha appel, 40 ha peren en 10 ha perziken en ook een eigen pakstation. Het hele bedrijf (met alle personeel) werd toen overgenomen van de Mercatorgroep. Momenteel werken er 106 vaste werknemers en van juli tot november ook ongeveer 250 seizoenarbeiders. Deze komen vooral

Ook in Slovenië wordt geïnvesteerd met Europees geld.

uit de landen van ex-Joegoslavië. Alle fruit wordt volgens de regels van IPM geteeld en men beschikt ook over een Global-GAP-certificaat. Verder zijn ze sinds 1 september 2000 ook eigenaar van Sadjarstvo Blanca. Op dit moment wordt 20.000 ton fruit geproduceerd, maar het doel is om in de toekomst 25.000 ton fruit te produceren. Een aantal telers in de regio verkopen hun fruit ook via Evrosad. Dit maakt dat ze fruit verhandelen van ±500 ha of een totale productie van 35.000 ton.

Net als op vele bedrijven in Slovenië werden in de voorbereiding tot de toetreding tot de EU in 2004 de aanplantingen vernieuwd en gemoderniseerd (irrigatie - hagelnetten) met Europees geld. Ongeveer 1/3 van de Sloveense appelteelt staat onder hagelnetten. De hoofdassen op het bedrijf zijn Golden Delicious, Granny Smith, Fuji, Braeburn en Royal Gala.

Op het eerste perceel stonden o.a. Elstar (mutant uit Frankrijk), Schniga

1/3 van de Sloveense appelteelt staat onder hagelnetten.

Het nieuw pakstation van Evrosad werd in september 2010 geopend.

(Gala mutant uit Südtirol) en Lochbuie (5 dagen vroeger dan andere Braeburn mutanten). Alles stond onder hagelnetten, maar er lag (nog) geen irrigatie. Dit is gepland voor de toekomst. Jaarlijks valt er 800 à 900 mm neerslag, maar deze is de laatste jaren niet gelijkmatig verdeeld. Alles is geplant op 3,5 x 0,9 of 1 m. Bij Elstar streeft men naar een productie van 40 ton/ha. Bij hogere producties zijn de risico's op beurtjaren (te) groot. Om dit te bereiken wordt chemisch gedund met Amid-thin en met BA.

Het 2de perceel dat bezocht werd was 120 ha groot. Alle jonge aanplantingen stonden onder hagelnetten en er was

ongeveer 25 ha dat kan geïrrigeerd worden. Op dit perceel stonden o.a. Granny Smith, Golden Delicious en Jonagold. De oude percelen bestonden in hoofdzaak uit Idared. Het doel is om jaarlijks 40 à 50 ton/ha te halen. Dikwijls worden producties gehaald tot 70 ton/ha. De kostprijs om 1 kilo appels te produceren bedraagt 0,25 euro. Na bewaring en sorteren is deze 0,40 euro/kg. De kostprijs voor de plukkers bedraagt 8 euro/uur, hiervan houden zij ongeveer 55% over (4,40 euro/uur).

Pakstation

Tot slot werd ook het nieuw pakstation bezocht, dat in september 2010 geopend

werd. In totaal beschikt Evrosad over 13.000 ton ULO-capaciteit. Naast het Global-Gap-certificaat beschikken ze ook over de certificaten van BRC en Nature Choice. De afzetmarkten zijn Slovenië, Engeland, Rusland, Roemenië, Litouwen, Letland, Denemarken, Zweden, Spanje, Duitsland, Kroatië, Bosnië-Herzegovina, Servië en Hongarije. Men heeft ook plannen voor het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De Evrosadgroep heeft 2 merken nl. EVROSAD en sinds 2010 ook SLOVENA. Dit laatste merk is speciaal voor Engeland (Tesco is een belangrijke klant) en Scandinavië ontwikkeld voor de topkwaliteit van rassen als Golden Delicious, Granny Smith, Braeburn en Fuji. Met dit laatste merk willen ze ook de andere belangrijke appelmarkten in Europa bereiken.

Besluit

Als besluit kan gesteld worden dat men in Slovenië de toekomst van de fruitteelt positief tegemoet ziet. Het promoot zichzelf als een appelland. Peren zijn met slechts 214 ha niet belangrijk. Evrosad is een modern bedrijf dat verder wil groeien en zijn exportmarkten wil uitbreiden in Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Jef Vercammen

pefruit vzw-Proefruin pit- en steenfruit